

MIĘDZYNARODOWA ORGANIZACJA PRACY

nia uchwalonych konwencji swoim organom władzy państw., a po ratyfikowaniu (w Polsce przez prezydenta, niekiedy po uprzedniej zgodzie sejmu) – do dostosowania prawa do ich wymagań oraz składania rocznych sprawozdań z ich stosowania.

Kościół kat. współpracuje z MOP i wspiera jej działalność; 1967 Stolica Apost. otrzymała akredytację dla swojego stałego obserwatora przy MOP; uznanie dla celów i działalności tej organizacji wyrażali w wielu wypowiedziach papież Pius XII i Jan XXIII (MM 103), a papież Paweł VI (1969) i Jan Paweł II (1982) złożyli wizyty w jej siedzibie; wg Jana Pawła II cele MOP są bliskie tym, które stawia sobie Kościół i Stolica Apost. w społ. sferze działania (przemówienie na 68 sesji MOP 15 VI 1982, 3; LE 11, 17; CA 15); zbieżność między założeniami, programami i działalnością MOP, szczeg. normotwórczą, a postulatami społecznego nauczania Kościoła dotyczy gł. uznania roli i godności pracy ludzkiej, troski o sprawiedliwość społ. w stosunkach pracy z uwzględnieniem sytuacji słabszych grup pracowniczych, postrzegania uprawnień pracowników w kategoriach praw człowieka, a zwł. prawa do pracy, godziwych warunków pracy i płacy, wolności zrzeszania się, zasady solidarności, dobra wspólnego całej rodziny ludzkiej, pokoju jako owocu sprawiedliwości; wg Pawła VI normy pracy, „nowe reguły społecznego postępowania” zawarte w konwencjach i zaleceniach MOP zmuszają do podporządkowania interesów partykularnych szerszej wizji wspólnego dobra (przemówienie na posiedzeniu plenarnym MOP 10 VI 1969).

A. Szymański, *Międzynarodowa organizacja pracy*, Przewodnik Społeczny 2(1920-01) 152-157, 237-243, 321-326, 406-410; *Liga Narodów, jej cele i organizacja*, G 1931, 69-73, 86-87; M. Manteuffel, *Zagadnienia społeczne a kryzys gospodarczy*, Prąd 28(1935) 197-205, 251-268; *Obecne położenie gospodarczo-społeczne w oświeceniu dyrektora Międzynarodowego Biura Pracy*, Przewodnik Społeczny 18(1937) 213-214; J. Rosner, *Międzynarodowa polityka społeczna*, Wwa 1967; J. Symonides, *Encyklopedia organizacji międzynarodowych*, Wwa 1975, 216-219; *Konwencje MOP ratyfikowane przez Polskę*, Wwa 1983; L. Florek, M. Seweryński, *Międzynarodowe prawo pracy*, Wwa 1988 (bibliogr.); *Prawa człowieka. Dokumenty międzynarodowe*, Wr 1989, To 1996; A. Lyon-Caen, *Labour Law Looking Ahead to 1992. A French Viewpoint*, The International Journal of Comparative Law and Industrial Relations (1990) z. 1; *Human Rights in International Law*, Str 1992; M. Matey, H. Szurgacz, *Normy Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie prawa pracy*, Praca i Zabezpieczenie Społeczne 34(1992) z. 8, 1-15; R. Blanpain, M. Matey, *Europejskie prawo pracy w polskiej perspektywie*, Wwa 1993; *Europejskie prawo pracy i ubezpieczeń społecznych*, Wwa 1996; F.J. Mazurek, *Od mitów do renesansu praw społecznych człowieka*, Człowiek w Kulturze 11(1998) 99-126.

Redakcja

MIĘDZYNARODOWA RADA CHRZEŚCIJAN I ŻYDÓW, International Council of Christians and Jews (IC CJ), stowarzyszenie reprezentatywnych organizacji z różnych krajów mające na celu prowadzenie dialogu i współpracy chrześcijan oraz wyznawców judaizmu, powstałe 1947 w Heppenheim (z siedzibą w domu M. Bubera); obecnie skupia ok. 40 krajowych organizacji i gremiów ze wszystkich kontynentów.

M.R.Ch. i Ż. została utworzona z inicjatywy zwł. środowiska protestantów niem., będąc rezultatem wrażliwości na okrucieństwa popełnione przez nar. socjalistów na narodzie żyd. oraz świadomości potrzeby wspaniałej odnowy i przebudowy relacji chrześc.-żyd., opartej na wzajemnym poznawaniu się, szacunku i współpracy. Na pocz. działalności położono nacisk na odbudowę zaufania, respektującego tożsamość każdej ze stron, a szczeg. tożsamość żyd.; ważne miejsce zajmowała refleksja i działania na rzecz przeciwdziałania antysemityzmu, a także promowania praw i godności człowieka w perspektywie tradycji żyd. i chrześc.; po Soborze Wat. II, w rezultacie deklaracji *Nostra aetate*, do działalności Rady stopniowo włączyli się także katolicy, a zakres oddziaływania rozszerzył się na nowe kraje; 1985 odbyła się międzynarod. konferencja M.R.Ch. i Ż. w Budapeszcie, w której wzięli udział żydzi i chrześcijanie z Europy Wsch.; na przełomie 80. i 90. lat XX w. działalność Rady objęła również Polskę (→ Polska Rada Chrześcijan i Żydów). Przedmiotem działań organizacji jest zwalczanie wszelkich form i przejawów uprzedzeń antysem. i antyjud. i antyjud.

oraz rasizmu i nietolerancji, zwł. o podłożu rel. i teol.; M.R.Ch. i Ż. organizuje konferencje, sympozja, konsultacje i spotkania nauk. oraz popularyzatorskie, których celem jest wymiana poglądów i doświadczeń, ze szczególnym uwzględnieniem racji, poglądów i wrażliwości żyd.; stymuluje programy badawcze i dydaktyczne przeznaczone dla uczniów, studentów i nauczycieli, a także dla liderów rel. i naukowców.

Aktywność M.R.Ch. i Ż. skupia się gł. na problematyce społ., kulturalnej i polit., a także rel. i teol., rozwijanej przez istniejący od 1996 Komitet Teol. (konferencja nauk. poświęcona idei społeczeństwa idealnego w tradycji żyd. i chrześc. odbyła się 1994 w Warszawie); od 1995 priorytetem organizacji jest promowanie dialogu religii Abrahamowych, czyli włączenie do refleksji i kontaktów także wyznawców islamu (Abrahamic Forum Council). W ramach Rady istnieje sekcja młodzieżowa – Young Leadership Council oraz promująca kontakty i wymianę myśli przez kobiety – Women's Council; pap. Jan Paweł II spotkał się 6 VI 1984 z Komitetem Wykonawczym M.R.Ch. i Ż.; w kontekście zaostrzenia sporu o klasztor Karmelitanek w Oświęcimiu kard. J. Glemp przyjął 1989 przew. organizacji Sigmunda Sternberga.

W. Chrostowski, *Chrześcijaństwo i Żydzi w nowej Europie Wschodniej*, PP 108(1991) z. 1, 54-72; W.W. Simpson, R. Weyl, *The Story of the International Council of Christians and Jews*, Heppenheim 1995; M. Mikołajczyk, *Bibliografia dialogu chrześcijańsko-żydowskiego w Polsce za lata 1945-1995*, Wwa 1997; IC CJ, *The New Relationship between Christians and Jews. Documentation of Major Statements*, Heppenheim 1999; *Żydzi i judaizm w nauczaniu Jana Pawła II 1978-2005*, Wwa 2005.

Waldemar Chrostowski

MIĘDZYNARODOWA RADA MISYJNA, International Missionary Council (IMC), organizacja zrzeszająca nar. → misyjne towarzystwa z Kościołów i kośc. wspólnot chrześcijańskich.

Powstanie M.R.M. poprzedziła → Edynburska Światowa Konferencja Misyjna, na której powołano Komitet Kontynuacji Pracy; 1920 opracował on w Crans k. Genewy projekt Międzynar. Komitetu Mis., ukonstytuowanego 1921 w Lake Mohonk (stan Nowy Jork) w obecności 61 przedstawicieli ewang. towarzystw mis. z 14 państw Europy, Afryki i Azji; M.R.M. miała inicjować badania nad problemami misji, koordynować działanie towarzystw mis., wzbudzać zainteresowanie działalnością mis., jednoczyć chrześcijan w pracach na rzecz sprawiedliwości społ. (w odniesieniach międzyrasowych i relacjach międzynarod.); nie mogła jednak pełnić funkcji wykonawczej ani zajmować się doktryną poszczególnych denominacji chrześcijańskich. W ramach M.R.M. utworzono komisję Kościołów do spraw międzynarod., sekretariat do spraw Azji, służbę wzajemnej pomocy między Kościołami oraz ekum. serwis prasowy; od 1912 organem prasowym M.R.M. stał się kwartalnik „International Review of Missions” (→ ekumeniczne czasopismo I). Z inicjatywy M.R.M. przeprowadzono świat. konferencje mis.: 1928 w Jerozolimie (poświęcona sprawom wychowania chrześc., różnicom rasowym, kwestii żyd., a także problemom rel.-społ. wynikającym z procesu urbanizacji), 1938 w Tambaram (Indie; na temat ewangelizacji w krajach niechrześc.), 1947 w Whitby (Kanada; wiodącym tematem było chrześc. świadectwo w dobie przemian społ.-gosp.), 1952 w Willingen (RFN; omawiano zagadnienia misji i ekumenizmu), 1957-58 w Achimocie (k. Akry; poświęcone przemianom społ.-polit. w Afryce).

W 1961 M.R.M. została oficjalnie przyjęta przez → Delhiskie Zgromadzenie Ogólne do → Ekumenicznej Rady Kościołów (I 1), zachowując swój statut i prawo zwoływania własnych świat. zgromadzeń ogólnych; dotychczasowy zakres jej prac przejęła Komisja do spraw → Misji Światowej i Ewangelizacji; od 1963 jej pełnymi członkami są Kościoły prawosł., Kościół rzym.kat. zaś zachowuje nadal status obserwatora.

Część członków M.R.M., przeciwna jej pełnej integracji z ERK z obawy o utratę swego specyficznego charakteru mis., utworzyła instytucję paralelną – Lozański Komitet na Rzecz

Evangelizacji Świata (Lausanne Committee for World Evangelization); powstał on formalnie na kongresie w Lozannie (16-25 VII 1974; tzw. Lozanna I); uczestniczyło w nim ok. 2500 przedstawicieli Kościołów ewang. ze 150 narodów; na jego czele stanął John Robert Stott; działalność Komitetu (nawiązująca do kazn. tradycji B. Grahama) różni się zasadniczo od mis.-ekum. ducha ożywiającego pierwotną M.R.M.; nast. kongresy świat. odbyły się 1980 w Pattayi (Tajlandia) oraz 1989 w Manili (tzw. Lozanna II; ponad 3600 przedstawicieli ze 190 krajów), kolejny planowany jest na 2010 do Kapsztadu (tzw. Lozanna III).

K.S. Latourette, GÖB I 503-513; K. Karski, *Dążenia ekumeniczne we współczesnym świecie*, Wwa 1974, 1986², 57-63; H.W. Gensichen, *Ökumene-Lexikon*, F 1983, 1987², 831-836; S. Nagy, *Kościół na drogach jedności*, Wr 1985, 32-36; H. Döring, *Handbuch der Ökumenik*, Pa 1986, II 21-24; Th. Wettach, J.A. Burgess, EKL III 456-462, 829-830 (bibliogr.); A.J. van der Bent, *Historical Dictionary of Ecumenical Christianity*, Metuchen 1994, 205-206; A.F. Walls, TRE XXIII 53-59 (bibliogr.); K. Karski, *Główne nurty ruchu ekumenicznego*, w: *Ku chrześcijaństwu jutra*, Lb 1996, 1997, 288-290; W. Günther, LThK VII (1998³) 314-315; A.A. Napiórkowski, *Zagadnienia ekumeniczne*, Kr 1998, 1999², 2001, 21-23; P. Jaskóła, *Zagadnienia ekumeniczne*, Op 2001, 2004², 32-36; J.A. Scherer, *The Encyclopedia of Christianity*, GrR 2001, II 726-728; T. Stransky, DEM (2002²) 595-598.

Leonard Górka, Stanisław Józef Koza

MIĘDZYNARODOWA SOLIDARNOŚĆ CHRZEŚCIJAŃSKA, Christian Solidarity International (CSI), chrześc. stowarzyszenie o zasięgu międzynarod. założone 15 XII 1977 przez pastora Hansjürga Stüchelbergera w Zurychu, zajmujące się ochroną praw człowieka.

Powstanie CSI ma związek z zatrzymywaniem na początku 70. lat XX w. i więzieniem za przekonania rel. Georgija Vinsa z Kościoła Chrześcijan Baptystów w ZSRR, a także z pokojowym marszem ok. 15 000 chrześcijan w Zurychu i Bernie (po kolejnym uwięzieniu Vinsa) demonstrujących poparcie dla prześladowanych z powodu wyznawanej religii; do gł. celów CSI należy ochrona praw człowieka, zwł. do wolności rel., oraz zaangażowanie na rzecz ofiar prześladowań rel., dzieci zagrożonych różnymi formami ubóstwa i ofiar katastrof; podstawę programu CSI stanowią: 1° przesłanie miłości i sprawiedliwości ewangelicznej przeciwnej → dyskryminacji, 2° przeświadczenie o powsz. prawie do życia w wolności i wolnego wyznawania wiary, 3° art. 18 *Powszechnej deklaracji praw człowieka* ONZ, gwarantujący każdemu człowiekowi wolność myśli, wyboru światopoglądu i religii, 4° art. 8 i 10 *Konstytucji Federalnej* Konfederacji Szwajc., zakazujące różnych form dyskryminacji, kary śmierci, tortur, gwarantujące wolność każdej osobie ludzkiej; organami struktury organizacyjnej CSI są: prezydent, komitet, komisja rewizyjna do spraw finansów; działalność koordynują sekcje: praw człowieka, projektów dla dzieci, pomocy w katastrofach, gromadzenia funduszy, administracji finansami; gł. siedziba i sekretariat CSI znajdują się w Binz (Szwajcaria), a przedstawicielstwa we Francji, w Holandii, Korei Pd., Niemczech, Czechach, Stanach Zjedn., na Węgrzech i we Włoszech (2005); CSI działa na zasadzie fundacji, gł. dzięki wpłatom sponsorów prywatnych i instytucjonalnych; w ramach działalności wydawniczej, oprócz okazjonalnych broszur, ukazuje się mies. „CSI-Magazin”, zawierający każdorazowo kartę protestu odpowiednią do aktualnych zagrożeń i łamania praw człowieka na świecie; karta jest wysyłana także do przedstawicieli społeczności międzynarod., polityków, prasy i Komisji Praw Człowieka ONZ; CSI współpracuje z organizacjami o podobnym profilu, m.in.: Christian Solidarity Worldwide, Christian Solidarity, Christian Freedom International, Christian Solidarity Australasia.

H. Stüchelberger, *Evangelium und Menschenrechte*, Bas 2002; tenże, *Kreuz und Kopftuch*, Bas 2004.

Piotr Nitecki

MIĘDZYNARODOWA SPOŁECZNOŚĆ, wspólnota narodów i państw uznawana za optymalną w zakresie zaspokajania potrzeb ludzkich, a także za przestrzeń realizacji przez różne byty społ. ich podmiotowości.

1. **Struktura – S.m.**, będąca wspólnotą narodów i państw, nie stanowi zagrożenia dla podmiotowości poszczególnych bytów etn., nar. i państw. oraz przekształcenia się w superpaństwo; zabezpieczeniem jest możliwość korzystania przez każdy naród i państwo z praw, m.in.: do istnienia, zewn. i wewn. suwerenności, samoobrony, rozwoju, pomocy, zawierania umów, współdziałania z in. bytami społ., równości; dążenie do osiągnięcia charakteru autentycznej wspólnoty obliguje wszystkie podmioty społ. do określonych powinności, a zwł. poszanowania praw innych.

2. **Dobro wspólne – S.m.** jest obiektywną, odrębną i nadrzędną wartością w stosunku do celów społeczności pośrednich, zawiera dobra poszczególnych społeczności i osób jako integralne składniki; nie jest dobrem części bytów nar. i państw., jakimś wspólnym dobrem publ., fikcyjnym, lecz dobrem każdego obywatela i każdej społeczności należących do s.m., zbiorem dóbr i wartości koniecznych do pełnego rozwoju narodów i państw, a tym samym człowieka; jako elementy dobra wspólnego s.m. wskazuje się: 1° utrzymanie porządku międzynar. w sensie neg. (usuwanie sporów, zagrożeń, wojen) i pozyt., tzn. zapewnienie pokoju; jego podstawę stanowi wzajemne uznanie określonego stanu posiadania oraz współdziałanie w życiu społ. i prywatnym, 2° rozwój cywilizacyjny przez wymianę i dostarczanie wszystkim bytom nar. i państw. dóbr materialnych i kulturowych gwarantujących warunki rozwoju człowieka; zapewnienie dostępu do nich różnym grupom etn., nar. i państw. uznaje się za dobro wspólnoty międzynar.; nie jest to sprzeczne z tzw. prawem do pierwszeństwa (nie: wyłączności), mającym podstawę m.in. we własności ziemi i w wyprodukowaniu określonych dóbr; dobro wspólne zawiera element ich upowszechniania.

3. **Zasady etyczne –** wyznaczają i gwarantują funkcjonowanie s.m.; jej charakter wymaga, oprócz etycznych, także podstaw prawnych, tzn. władzy mającej możliwość stanowienia prawa; wymogiem zasady personalizmu, fundamentalnej w kształtowaniu międzynar. → ładu (III), jest tworzenie struktur życia społ. na miarę wielkości człowieka; jest też ona podstawą szczegółowych zasad (solidarności, wolności, dialogu, tolerancji, pomocniczości, sprawiedliwości), podporządkowujących osobie ludzkiej cały system społ.; respektowanie zasad etycznych warunkuje urzeczywistnianie się s.m. jako wspólnoty grup etn., narodów i państw, przestrzeni realizacji ich podmiotowości i chroni ją przed przekształceniem się w supermocarstwo.

4. **Władza ogólnoswiatowa –** jest uznawana za konieczną dla właściwego funkcjonowania s.m.; w jej charakterystyce wskazuje się na: 1° zasięg obejmujący społ. rzeczywistość współczesnego świata (konieczność przynależności poszczególnych bytów nar. i państw.), 2° jako jej przedmiot narody i państwa, bez naruszania ich suwerenności (jurysdykcji), a nie bezpośrednio obywatele, 3° funkcję ustawodawczą, wykonawczą, sędziowską i kontrolną, 4° potrzebę określonych organów, powoływanych w sposób demokr., 5° możliwość stosowania sankcji (mor., gosp., wojskowych) w stosunku do naruszających porządek międzynar. oraz 6° konieczność budżetu, międzynar. sił militarnych i terytorium dla baz wojskowych.

5. **W katolickiej nauce społecznej –** jest ujmowana na płaszczyźnie filozofii i teologii społ.; w aspekcie filoz. wymienia się zwł.: 1° społ. naturę człowieka, domagającą się istnienia społeczności nieodzownych dla jego pełnego rozwoju osobowego, zapewniających mu określone potrzeby (wartości); s.m. jest obecnie jedyną mogącą spełniać te funkcje (nie jest nią już państwo), 2° warunki postępu kultury, wymagającej ciągłej wymiany wartości tkwiących w różnych kulturach (wzajemne ubogacenie), dokonującej się w ramach s.m. W teol.-społ. aspekcie uzasadnienia konieczności s.m. wskazuje się: 1° mor. powinność misji ludzkości tworzenia rzeczywistości na miarę wielkości i godności człowieka, wymagającej